

บทความการวิจัย

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน “กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลทุ่งฝน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี”

ปัญญา ไชยแก้ว

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน กรณีศึกษา:เทศบาลตำบลทุ่งฝน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอายุ18ปีบริบูรณ์และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งฝน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพเกษตรกร และมีรายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 12,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ในภาพรวม อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมคิด พบว่าโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ส่วนด้านการมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน “กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลทุ่งฝน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี”

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. สร้างเครื่องมือโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่างๆ และเอกสารตำราเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เพื่อกำหนดประเด็นต่างๆ แล้วกำหนดเป็นข้อคำถามในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา ความคิดเห็นของประชาชนในแต่ละด้าน
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ พิจารณาขั้นต้น เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาเพื่อพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC:of Consistent) ได้เท่ากับ 0.890

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาความสอดคล้องของคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach(Cronbach 's Alpha Coefficient) ได้ Alpha เท่ากับ 0.799

7. เตรียมแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้สอบถามกับประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุ 18 ปี บริบูรณ์และอาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งฝน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี

เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating scale) โดยกำหนดเกณฑ์ คะแนนการประมาณค่าดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมาก
คะแนน	3	หมายถึง	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 52.36 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 47.64

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 32.31 รองลงมาคืออายุระหว่าง อายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 16.45 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระหว่างอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 30.08 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 105คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 จบการศึกษาระหว่าง ม.3-ม.6 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 27.86 และจบการศึกษาต่ำกว่าระดับ ม.3 จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.81 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 41.78 รองลงมาเป็นนิสิตนักศึกษา จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.33 รับจ้างทั่วไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.37 ประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.59 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.36 และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.57 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 12,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.57 รองลงมาได้ระหว่าง 9,001-12,000 บาทต่อเดือน จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 26.46 มีรายได้ระหว่าง 3,000-6,000 บาทต่อเดือนจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.04 และมีรายได้ระหว่าง 6,001-9,000 บาทต่อเดือน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.93 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 7 พบว่าค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{X} = 2.98, S.D = 1.16$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน มีระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 8 ความคิดเห็นของประชาชนฯ จำแนกด้านการมีส่วนร่วมคิดโดยภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{X} = 4.11, S.D = 0.79$) เมื่อพิจารณารายข้อจากมากไปหาน้อย เรียงตามลำดับดังนี้ ร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ($\bar{X} = 4.09, S.D = 0.81$) รองลงมา ร่วมในการแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.91, S.D = 1.30$) ร่วมในการคิดค้นนำเสนอปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 3.48, S.D = 1.42$) ร่วมในการกำหนดวิธีการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 2.70, S.D = 1.49$) และร่วมในการคิดวิเคราะห์เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาในชุมชน ($\bar{X} = 3.30, S.D = 1.08$) อยู่ในระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 10 ความคิดเห็นของประชาชนฯ จำแนกด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{X} = 2.61, S.D = 0.99$) เมื่อพิจารณารายข้อจากมากไปหาน้อยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ร่วมในการติดตาม และรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.40, S.D = 0.89$) รองลงมา ร่วมในการสังเกตความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.00, S.D = 1.98$) ร่วมในการทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 2.96, S.D = 1.32$) และร่วมในกิจกรรมตามแผนพัฒนาชุมชนตามระยะที่กำหนด ($\bar{X} = 2.79, S.D = 1.63$) ร่วมในการกำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 2.60, S.D = 1.99$) และร่วมในการประเมินผลงานตามโครงการ ($\bar{X} = 2.28, S.D = 1.34$) อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 11 ความคิดเห็นของประชาชนฯ จำแนกด้านการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{X} = 1.81, S.D = 1.97$) เมื่อพิจารณารายข้อจากมากไปหาน้อยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ร่วมให้ความช่วยเหลือหรือบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ($\bar{X} =$

2.61, S.D = 1.79) รองลงมา ร่วมในการประชาสัมพันธ์การจัดทำแผนพัฒนาชุมชน (\bar{X} = 2.60, S.D = 1.70) ร่วมในการให้คำแนะนำหรือความช่วยเหลือทางวิชาการในการจัดทำแผนชุมชน (\bar{X} = 2.01, S.D = 1.89) และร่วมให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการจัดทำแผนชุมชน (\bar{X} = 1.90, S.D = 1.93) อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นน้อยที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน กรณีศึกษา:เทศบาลตำบลทุ่งฝน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลทุ่งฝน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมคิด ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมคิด พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายสมร ศิริชะ (2539 : 137) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของคณะกรรมการสภาตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการสภาตำบลในอำเภอปากบ่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการตัดสินใจนั้นมีความสำคัญสำหรับประชาชนในการวิจรณ์ญาณในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกักิจกรรมด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการร่วมคิดและตัดสินใจเมื่อประชาชนในชุมชนเสนอความต้องการในกิจกรรมการพัฒนา

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สากล ภูซันเงิน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลหนองใหญ่ อำเภอเสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สายสมร ศิริชะ (2550 : บทคัดย่อ) การศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลทากาศ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ กนกหงส์ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตรวจสอบ และประเมินผล อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สกุนา มอญพันธ์ (2550 : บทคัดย่อ) เรื่องการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่าในด้านการมีส่วนร่วมในด้านการสนับสนุนอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากประชาชนเข้าใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีงบประมาณจากส่วนกลางมาให้การสนับสนุน ประชาชนไม่เกี่ยวข้องที่จะนำทรัพย์สินส่วนบุคคล เข้ามาร่วมสนับสนุนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลทุ่งฝน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน แต่ก็ยังมีประเด็นที่ควรนำมาเสนอแนะดังนี้

1. ประชากรควรมีความคิดเห็นในการให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของเครื่อง เครื่องใช้ในการจัดทำแผนชุมชนมากขึ้น เพื่อให้แผนชุมชนประสบความสำเร็จต่อไปในอนาคต
2. ประชาชนควรมีความคิดเห็นในการให้คำแนะนำ หรือความช่วยเหลือทางวิชาการในการจัดทำแผนชุมชนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรคำนึงถึงการมีความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนในระดับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลเมืองของอำเภออื่นๆ มาเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้รูปแบบแผนพัฒนาชุมชนที่เหมาะสม และสามารถนำไปขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป